

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 222/2023-49

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených Mgr. Michalom Zálešákom, LL.M., advokátom, Heyrovského 14, Bratislava, proti postupom a uzneseniam Úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-114/OISV-2021 z 30. septembra 2022 a Krajskej prokuratúry v Prešove č. k. 1Kv/9/21/7700-36 z 25. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. V časti proti postupu a uzneseniu Úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-114/OISV-2021 z 30. septembra 2022 ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.
3. Krajská prokuratúra v Prešove **j e p o v i n n á** nahradiť sťažovateľom trovy konania **442,38 eur**, ktoré zaplatí ich právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. februára 2023 domáhajú vyslovenia porušenia (i) zákazu mučenia a podrobovania krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), (ii) práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, (iii) práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 13 dohovoru, (iv) zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru uznesením vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania a uznesením prokuratúry, ktorým bola zamietnutá ich sťažnosť proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa. Namietané uznesenia žiadajú zrušiť, vec vrátiť prokuratúre na ďalšie konanie a priznať každému finančné zadostučinenie 5 000 eur.

2. Skutkový základ ústavnej sťažnosti spočíva v tom, že na trestné oznámenie sťažovateľov sa v máji 2021 začalo trestné stíhanie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Skutok sa mal stať 28. apríla 2021 počas zaistenia sťažovateľov ako podozrivých z trestného činu lúpeže a bol ustálený tak, že príslušníci Policajného zboru Svidník (i) na oddelení v Giraltovciach a Svidníku dali sťažovateľom facky na tvár, sťažovateľa 1 opakovane udreli päťou do hlavy, kolenom do nohy a (ii) na oddelení vo Svidníku prinútili sťažovateľov vyzliecť sa donaha, kľaknúť na stoličku a potom ich opakovane udreli obuškom po spodnej časti chodidiel. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením Úradu inšpekčnej služby vyšetrovateľ zastavil trestné stíhanie, pretože bolo nepochybné, že stíhaný skutok sa nestal. Sťažovatelia podali proti uzneseniu vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania sťažnosť, ktorú ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením prokurátor zamietol ako nedôvodnú.

3. Ústavná sťažnosť bola na ďalšie konanie prijatá uznesením ústavného súdu z 27. apríla 2023.

4. Na to reagoval generálny prokurátor tak, že krajskej prokuratúre dal podľa § 6 ods. 1 zákona č. 153/2011 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov pokyn, aby vo veci sťažovateľov bolo opätovne začaté trestné stíhanie. Podľa generálneho prokurátora sa krajský prokurátor nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľov proti uzneseniu vyšetrovateľa a nebol vykonaný dostatok dôkazov pre zákonné rozhodnutie. Tieto treba podľa generálneho prokurátora vykonať, čo zakladá dôvod na opätovné začatie trestného stíhania.

5. K tomuto vyjadreniu generálnej prokuratúry sa napriek doručeniu a výzve sťažovatelia nevyjadrili a zaujali len stanovisko k vyjadreniu vyšetrovateľa a krajského prokurátora.

II.

6. Proti postupu a uzneseniu vyšetrovateľa sťažovatelia mohli a aj podali sťažnosť. Právomoc prokurátora, ktorý o sťažnosti sťažovateľov rozhodol, vylučuje právomoc ústavného súdu k postupu a uzneseniu vyšetrovateľa. Preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

7. S obdobou procesnou situáciou, keď reakciou na prijatie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení trestného stíhania bol pokyn generálneho prokurátora podriadenej prokuratúre opätovne začať trestné stíhanie, bol ústavný súd konfrontovaný viackrát. Dospel k záveru, že absentuje možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa (I. ÚS 347/2019, IV. ÚS 242/08, III. ÚS 875/2016). Naposledy bolo ústavnou sťažnosťou namietané porušenie ústavných práv uznesením o prerušení trestného stíhania z dôvodu nezistenia skutočností, ktoré by viedli k trestnému stíhaniu voči určitej osobe. Generálny prokurátor na prijatie ústavnej sťažnosti reagoval pokynom pokračovať v trestnom stíhaní. Táto procesná situácia viedla k tomu, že ústavnej sťažnosti nebolo vyhovené (III. ÚS 18/2022).

8. Z pohľadu ústavného je situácia v trestnom konaní iniciovanom sťažovateľmi celkom rovnaká, keďže možné spáchanie trestného činu proti právam sťažovateľov bude ďalej predmetom trestného stíhania. Skutočnosť, že generálna prokuratúra dala podriadenej krajskej prokuratúre pokyn, aby sa v trestnej veci sťažovateľov znova začalo trestné stíhanie, vylučuje možnosť vyhovenia ich ústavnej sťažnosti, keďže týmto pokynom zanikajú účinky uznesenia o zastavení trestného

stíhania. V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhovenie ústavnej sťažnosti nemalo vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry žiadnu právnu relevanciu. Z pohľadu ústavného nie je daná podmienka bezprostredného a trvajúceho zásahu do ústavných práv sťažovateľov. S ohľadom na princíp minimalizácie zásahov do prebiehajúcich konaní orgánov verejnej moci a princíp subsidiarity tak, ako vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, je daný dôvod na to, aby ústavnej sťažnosti sťažovateľov nebolo vyhovené. To sťažovateľom nebráni v tom, aby opakovane namietali porušenie svojich ústavných práv pri ďalšom skončení trestného stíhania.

9. K náprave v ochrane ústavných práv sťažovateľov došlo až v dôsledku prijatia ich ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. To odôvodňuje to, aby im krajská prokuratúra podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradila trovy konania, ktoré im vznikli právnym zastúpením v konaní o ústavnej sťažnosti. Ich výška 442,38 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 208,67 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2023

Robert Šorl
predseda senátu